

BABCIA BARBARA ROZKRĘCA HISTORIĘ, CZYLI OPOWIEŚĆ O POWSTANIU ZDUŃSKIEJ WOLI

LEKCJA NR 1 DO SŁUCHOWISKA PT. “NOWE HISTORIE STARYCH RZECZY, CZYLI MUZEALNE PRZYGODY STEFANA CZÓLENKO”

AUTORKA: Gabriela Górską
Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola

SŁOWA KLUCZOWE: miasto, założyciel, dziedziczyć, herb, zabory

METODY: rozmowa, praca z opowieścią, praca plastyczna

CELE WARSZTATU:

Dziecko:

- poznaje wybrane wydarzenia z historii miejscowości,
- buduje tożsamość lokalną i postawę szacunku wobec przeszłości.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- Pierwszy odcinek słuchowiska Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola pt. “Nowe historie starych rzeczy, czyli muzealne przygody Stefana Czólenko”,
- sprzęt do odtwarzania dźwięku,
- kartka z bloku rysunkowego, kredki, mazaki, ewentualnie tablica szkolna.

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Wprowadzenie do tematu: rozmowa
2. Wysłuchanie opowiadania
3. Praca z opowiadaniem, rozmowa kierowana
4. Podsumowanie
5. Praca plastyczna

PRZEBIEG ZAJĘĆ

WPROWADZENIE

 Poproś dzieci, aby zastanowiły się i odpowiedziały na pytania:

Czy w Waszej rodzinie jest ktoś, kto lubi opowiadać o dawnych czasach, wspominać różne historie?

Jak myślicie, co trzeba zrobić, żeby wieś mogła stać się miastem?

PODSUMOWANIE ODPOWIEDZI

Wyjaśnij, że zanim powstało miasto Zduńska Wola wcześniej była tu wieś, w której mieszkało niewiele ludzi.

Potem ktoś musiał mieć pomysł, żeby to miejsce rozwinąć, to znaczy zbudować drogi, warsztaty i zaprosić nowych mieszkańców.

W Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola jest wystawa, która o tym opowiada.

WPROWADZENIE DO PIERWSZEGO ODCINKA

Dzisiaj posłuchamy historii, w której Stefan Czółenko, czyli przedmiot służący do tkania materiału, spotyka swoją babcię Barbarę.

Babcia też jest czółenkiem, czyli częścią maszyny tkackiej, tak jak Stefan. Jest bardzo mądra i pamięta czasy, kiedy Zduńska Wola dopiero się tworzyła.

Słuchając tego odcinka dowiemy się, kto był założycielem miasta Zduńska Wola, skąd wzięła się jego pierwsza nazwa – Czekały i kim był człowiek, dzięki któremu Zduńska Wola otrzymała prawa miejskie.

Na co zwrócić uwagę:

- Kim był Feliks Złotnicki?
- Co oznaczało, że na dawnej wsi można było organizować targi?
- Dzięki komu powstało miasto Zduńska Wola?

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

WYSŁUCHANIE SŁUCHOWISKA

ROZMOWA KIEROWANA

1. Babcia Barbara.

Zapytaj:

- Kim jest Babcia Barbara?
- Czego dowiedział się od niej Stefan Czótenko?

Podsumowanie odpowiedzi:

Babcia Barbara to czótenko, czyli eksponat z muzeum, który pamięta dawne czasy.

Jest babcią Stefana i opowiada mu historię miasta. Stefan dowiedział się, że Zduńska Wola powstała dzięki rodzinie Złotnickich: Mariannie, Feliksowi i Stefanowi Złotnickiemu.

2. Budowa pierwszego miasteczka.

Zapytaj:

- Czy pamiętacie, kto postanowił zbudować pierwsze miasteczko, w miejscu gdzie dziś jest Zduńska Wola? Jak ono się nazywało?
- Co to znaczy, że odziedziczył te ziemie?
- Co najważniejszego osiągnął w swoim miasteczku?

Podsumowanie odpowiedzi:

Był to Feliks Złotnicki, czyli syn Marianny Złotnickiej, która zakupiła ziemie zduńskowolskie, czyli Feliks odziedziczył ziemie od swojej mamy. Odziedziczyć oznacza otrzymać w spadku po przodkach coś, co będzie teraz należało do Ciebie, a wcześniej należało do kogoś innego. Feliks stworzył pierwsze miasteczko o nazwie Czeka. Dzięki niemu zaczęły tu, gdzie teraz jest plac Wolności, powstawać domy i targ, na który zezwolił sam król Stanisław August Poniatowski. Po śmierci Feliksa miasteczko Czeka straciło prawa miejskie. Feliks miał kilkoro dzieci, w tym syna Stefana Złotnickiego.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PRACA Z OPOWIADANIEM

3. Stefan Złotnicki.

Zapytaj:

- Kto przejął to, co stworzył Feliks Złotnicki i postanowił rozwinąć to miejsce jeszcze bardziej?

Podsumowanie odpowiedzi:

Szlachcic Stefan Złotnicki (syn Feliksa Złotnickiego). To on zapraszał ludzi do pracy i poprosił, o nadanie praw miejskich (które wcześniejsze miasteczko prawdopodobnie utraciło). Dlatego dziś możemy mówić, że to on założył miasto Zduńska Wola.

4. Herby, czyli znak miasta Zduńska Wola.

Zapytaj:

- Widzieliście kiedyś herb miasta? Jak myślicie, co oznaczają takie znaki i dlaczego są ważne?

Podsumowanie odpowiedzi:

Herby to znaki rodów szlacheckich, czyli tych pochodzących od rycerzy. W Zduńskiej Woli herb Stefana Złotnickiego i jego żony Honoraty połączono w jeden, który do dziś przypomina o ich historii i jest oficjalnym znakiem miasta Zduńska Wola.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

PODSUMOWANIE CAŁOŚCI

PRACA PLASTYCZNA

PODSUMOWANIE CAŁOŚCI

Dzięki Babci Barbarze dowiedzieliśmy się, że za budową i rozwojem Zduńskiej Woli stoją ludzie, którzy mieli marzenia i odwagę, żeby je spełnić.

Zduńska Wola powstała, bo ktoś kiedyś pomyślał: „Tu powstanie miasto!”. Tym kimś był najpierw Feliks Złotnicki, a później jego syn Stefan Złotnicki, któremu się to udało dokładnie 200 lat temu.

Tak jak Stefan Czółenko, my też możemy odkrywać historię miasta.

PRACA PLASTYCZNA

“RODZINNE DRZEWO ZŁOTNICKICH

Dla lepszego uzmysłowienia sobie kolejności dziedziczenia i powstania Zduńskiej Woli dzieci rysują „**Rodzinne drzewko Złotnickich**”.

Można inspirować się najstarszym drzewem, czyli wiązem, które rośnie w Parku Miejskim.

Dzieci tworzą prosty schemat przypominający drzewo genealogiczne: u korzeni drzewa napis „Marianna”, pień to imię „Feliks”, wyżej „Stefan”, a korona drzewa to „Zduńska Wola”.

Można dorysować symbole np. dom, tkaniny, targ i to, co dzieci zapamiętały z słuchowiska.

Polecamy również klasowy lub rodzinny spacer do dworku Złotnickich i pod pomnik założyciela miasta. Wtedy można zobaczyć najstarsze drzewo - wiąz.